

Som allerede titlen antyder, har bogen det tilfælles med de fleste lærebøger i statistik ved handelshøjskoler, at den i første række beskæftiger sig med økonomisk statistik i almindelighed og kun i anden række sigter på de teoretiske problemer i forbindelse med egentlig bedriftsstatistik, det vil sige den statistik, der udarbejdes inden for en virksomhed med dens eget behov for øje.

I betragtning af, at i hvert fald de større virksomheder faktisk anvender statistik i et ikke ringe omfang, er det egentlig overraskende, at der kun findes en så sparsom litteratur om bedriftsstatistik. Ganske vist er de metodeproblemer, der opstår ved statistiske undersøgelser inden for en erhvervsvirksomhed, af nogenlunde samme karakter som de, der kendes fra brugen af statistik på andre felter, og manglen på speciallitteratur er derfor næppe heller så afgørende for de fagstatistikere, der beskæftiger sig med bedriftsstatistik. Men nu er det jo netop sådan, at den enkelte virksomheds statistik i det langt overvejende antal tilfælde udarbejdes og anvendes af folk, der kun har et forholdsvis begrænset kendskab til statistik, og for dem ville det utvivlsomt være en stor fordel, hvis der i større omfang fandtes egnet litteratur om emnet.

De områder af statistikkens teori, der er medtaget i Paden & Lindquists bog, er de samme som normalt behandles i lærebøger for erhvervsøkonomistuderende. Med overvejende vægt på behandlingen af tidsrækker gives der tillige en fremstilling af den elementære fordelings teori og teorien om sampling. I det sidstnævnte afsnit gennemgås den nyeste teori om repræsentative tællinger på en udmærket måde. Bogens vanskeligst tilgængelige afsnit er vel nok afsnittet om korrelation, men ellers udmærker fremstillingen sig ved at være let læselig, og den vil sikkert forekomme den interesserede læser ret levende, ikke mindst fordi overgangen fra den simple — næsten indlysende — teori til den lidt mere komplicerede sker gradvis og med stadig anvendelse af konkrete eksempler. Som det oftest er tilfældet i amerikanske lærebøger i statistik, defineres og forklares statistikkens grundbegreber: procenttal, gennemsnitstal, indekstal o. s. v. overordentlig — de fleste danske læsere vil måske sige irriterende — grundigt.

Bogen kan alt i alt anbefales som populær lærebog i økonomisk statistik og vil som sådan også være af interesse for enhver, der interesserer sig for erhvervsstatistik, men den udfylder ikke savnet af en egnet lærebog for den, der specielt er interesseret i den enkelte virksomheds statistik.

Søren Rishøj Pedersen.

Th. Jensen: Jernbanefragtkontrakten efter gældende ret. Udg. af Europæiske Vare- og Rejsegodsforsikrings Aktieselskab, Kbh. 1952. 175 sider.

Europæiske Vare- og Rejsegodsforsikrings Aktieselskab udsendte i 1950 en bog om »Jernbanernes ansvar for godstransport«. Da denne bog blev vel modtaget, har man videreført den ved en fremstilling af de gældende regler om jernbanefragtkontrakten iøvrigt, skrevet af samme forfatter, afdelingschef i Generaldirektoratet for Statsbanerne, cand. jur. Th. Jensen.

Som allerede titlen antyder, har bogen det tilfælles med de fleste lærebøger i statistik ved handelshøjskoler, at den i første række beskæftiger sig med økonomisk statistik i almindelighed og kun i anden række sigter på de teoretiske problemer i forbindelse med egentlig bedriftsstatistik, det vil sige den statistik, der udarbejdes inden for en virksomhed med dens eget behov for øje.

I betragtning af, at i hvert fald de større virksomheder faktisk anvender statistik i et ikke ringe omfang, er det egentlig overraskende, at der kun findes en så sparsom litteratur om bedriftsstatistik. Ganske vist er de metodeproblemer, der opstår ved statistiske undersøgelser inden for en erhvervsvirksomhed, af nogenlunde samme karakter som de, der kendes fra brugen af statistik på andre felter, og manglen på speciallitteratur er derfor næppe heller så afgørende for de fagstatistikere, der beskæftiger sig med bedriftsstatistik. Men nu er det jo netop sådan, at den enkelte virksomheds statistik i det langt overvejende antal tilfælde udarbejdes og anvendes af folk, der kun har et forholdsvis begrænset kendskab til statistik, og for dem ville det utvivlsomt være en stor fordel, hvis der i større omfang fandtes egnet litteratur om emnet.

De områder af statistikkens teori, der er medtaget i Paden & Lindquists bog, er de samme som normalt behandles i lærebøger for erhvervsøkonomistuderende. Med overvejende vægt på behandlingen af tidsrækker gives der tillige en fremstilling af den elementære fordelings teori og teorien om sampling. I det sidstnævnte afsnit gennemgås den nyeste teori om repræsentative tællinger på en udmærket måde. Bogens vanskeligst tilgængelige afsnit er vel nok afsnittet om korrelation, men ellers udmærker fremstillingen sig ved at være let læselig, og den vil sikkert forekomme den interesserede læser ret levende, ikke mindst fordi overgangen fra den simple — næsten indlysende — teori til den lidt mere komplicerede sker gradvis og med stadig anvendelse af konkrete eksempler. Som det oftest er tilfældet i amerikanske lærebøger i statistik, defineres og forklares statistikkens grundbegreber: procenttal, gennemsnitstal, indekstal o. s. v. overordentlig — de fleste danske læsere vil måske sige irriterende — grundigt.

Bogen kan alt i alt anbefales som populær lærebog i økonomisk statistik og vil som sådan også være af interesse for enhver, der interesserer sig for erhvervsstatistik, men den udfylder ikke savnet af en egnet lærebog for den, der specielt er interesseret i den enkelte virksomheds statistik.

Søren Rishøj Pedersen.

Th. Jensen: Jernbanefragtkontrakten efter gældende ret. Udg. af Europæiske Vare- og Rejsegodsforsikrings Aktieselskab, Kbh. 1952. 175 sider.

Europæiske Vare- og Rejsegodsforsikrings Aktieselskab udsendte i 1950 en bog om »Jernbanernes ansvar for godstransport«. Da denne bog blev vel modtaget, har man videreført den ved en fremstilling af de gældende regler om jernbanefragtkontrakten iøvrigt, skrevet af samme forfatter, afdelingschef i Generaldirektoratet for Statsbanerne, cand. jur. Th. Jensen.

Fremstillingen er en forklaring og fortolkning af bestemmelserne i den internationale overenskomst om godsbefordring på jernbaner af 23. november 1933, samt senere tillægsbestemmelser til nævnte overenskomst. Endvidere er reglerne i statsbaneloven af 27. juni 1946 om jernbanefragtkontrakten omtalt. Bogen følger i systematisk henseende samme rækkefølge som bestemmelserne i den internationale overenskomst. Af en indledende indholdsfortegnelse kan man se, hvor de tilsvarende regler er omhandlet i den danske statsbanelov. Bogen er således velegnet som håndbog, og da den tilmed er skrevet i et særdeles klart sprog, vil den sikkert få en lige så velvillig modtagelse som sin forgænger.

Ole Lando.

Joel Dean: Managerial Economics. Prentice-Hall, Inc. New York 1951
621 sider. \$ 6.65.

Forfatteren er professor ved Graduate School of Business ved Columbia Universitetet i New York, hvor der i noget udvidet form gives en uddannelse som på Handelshøjskolen i København, og bogen vil sikkert i høj grad blive anvendt af amerikanske studenter. I den danske handelshøjskoles terminologi burde bogen have heddet: »Omkostninger og prispolitik« og omfattet problemer svarende til Winding Pedersens kendte bog. Selvom det ikke er opgaven at sammenligne de to bøger, får man af Deans bog et stærkt indtryk af hensyntagen til hvad han kalder »top management«, hvor Winding Pedersen synes at koncentrere sig om forklaring af årsagssammenhæng.

Bogens over 600 sider omfatter 10 kapitler: Profits, Competition, Multiple Products, Demand Analysis, Cost, Advertising, Basic Price, Product-Line Pricing, Price Differentials og Capital Budgeting, og heraf er afsnittene om efterspørgsel og omkostninger de fyldigste.

Det værdifuldeste i Deans bog er hans stærke fremhævelse af, at en virksomhed normalt fremstiller og handler med en lang række produkter, og at dette fremkalder en række særlige driftsøkonomiske problemer, som ikke er særlig dybt gennemdrøftet af ældre driftsøkonomiske forfattere som f. eks. Chamberlin.

Således giver Dean en interessant fremstilling af det enkelte produkt i dets forhold til markedet, fra det kommer frem som en nyhed, der kun er for de få, og som derfor kan bære en høj pris, til det bliver en massevare, der kan produceres og sælges billigt. Endvidere fremhæves stærkt sammenhængen mellem salget af en virksomheds mange varer, hvorledes den ene vare fremmer salget og er med til at bære virksomhedens goodwill fremover.

Når Dean videre er i stand til at belyse sin fremstilling med eksempler og undersøgelser, som han i ikke ringe udstrækning selv har foretaget, og hvorved hans kurver ofte får et mere realistisk præg end hos mange andre forfattere, forstår man, at bogen er let at læse, ikke mindst for praktiske erhvervsledere, hvoraf nogle sikkert gang på gang bliver ledet ind på synspunkter, som de ikke tidligere har tænkt på.